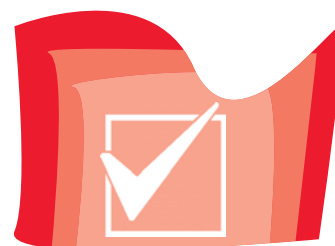

LVŠ

LESTVICA NEPRIMERNEGA VEDENJA V ŠOLI

dr. Kristijan Musek Lešnik

LVŠ

LESTVICA NEPRIMERNEGA VEDENJA V ŠOLI

dr. Kristijan Musek Lešnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.9.072

MUSEK Lešnik, Kristijan

LVŠ : lestvica neprimernega vedenja v šoli / Kristijan Musek
Lešnik. - Ljubljana : IPSOS, 2008

ISBN 978-961-6671-22-4

236794880

KAZALO

KRATEK OPIS LESTVICE	4
OSNOVNI PODATKI O LESTVICI	4
Odgovorni list LNVŠ cel M cela lestvica za fante	5
Odgovorni list LNVŠ cel D cela lestvica za dekleta	7
Odgovorni list LNVŠ oc M ocenjevanje prisotnosti, pogostosti neprimernega vedenja pri fantih	9
Odgovorni list LNVŠ oc D ocenjevanje prisotnosti, pogostosti neprimernega vedenja pri dekletih	11
Odgovorni list LNVŠ zn M najbolj značilna neprimerna vedenja - oblika za fante	13
Odgovorni list LNVŠ zn D najbolj značilna neprimerna vedenja - oblika za dekleta	14
Odgovorni list LNVŠ sp M spreminjanje neprimernega vedenja - oblika za fante	15
Odgovorni list LNVŠ sp D spreminjanje neprimernega vedenja - oblika za dekleta	16
IZHODIŠČA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE LNVŠ	17
Skupna ocena	18
Ocena resnosti težav z vedenjem	18
Najbolj značilna neprimena vedenja	19
Spreminjanje neprimernega vedenja	19
VIRI IN LITERATURA	20

KRATEK OPIS LESTVICE

Lestvica LNVŠ je namenjena beleženju neprimerne in motečega vedenja pri posameznem učencu. Osredotoča se na vedenja, ki so v razredu moteča in se lahko povezujejo z motnjami pozornosti in hiperaktivno motnjo, ter z nekaterimi drugimi vedenjskimi težavami.

Lestvico LNVŠ izpolnjuje učitelj ali drug odrasel, ki pozna otroka in njegovo vedenje v šoli oziroma v razredu. Namenjena je predvsem šolskim in drugim svetovalnim delavcem ali strokovnjakom kot dopolnilna informacija s strani tistih, ki dobro poznajo otrokovo vedenje v razredu, v procesu načrtovanja učinkovitih strategij za pomoč učencu.

Lestvica LNVŠ je uporabna kot pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov, ki imajo težave z vedenjem v razredu. Na eni strani je namenjena ugotavljanju pogostosti in oblik neprimernih vedenj, na drugi strani omogoča tudi beleženje pomembnejših vedenjskih sprememb v različnih časovnih obdobjih. Uporablja se v okviru vsakdanjega vzgojnega dela, ali svetovalnega oziroma preventivnega procesa.

Lestvica LNVŠ je namenjena splošni oceni neprimerne in motečega vedenja pri otroku ali mladostniku in ni psihodiagnostični inštrument. LNVŠ ni inštrument za postavljanje psihološke diagnoze, ali za ocenjevanje morebitnih motenj pozornosti ali hiperaktivne motnje pri otroku ali mladostniku. Če odgovori za posameznega učenca na lestvici LNVŠ opozorijo na večje težave z vedenjem, je smiselno razmisliti o globlji analizi in nadaljnji obravnavi teh težav, njihovih vzrokov in posledic.

Lestvica LNVŠ je uporabna za ocenjevanje vedenja učencev od 8. do 14. leta starosti.

OSNOVNI PODATKI O LESTVICI

Kategorija: - lestvico lahko uporablja psiholog, ali drug šolski svetovalni delavec, ali drug strokovnjak za svetovanje v zvezi z vedenjem otrok in mladostnikov

Starostni razpon: 8 do 14 let

Število postavk: 30

Čas izpolnjevanja: ocenjevalni list LNVŠ cel do 20 minut, drugi ocenjevalni listi do 10 minut

Čas vrednotenja: 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: lestvico izpolnjuje učitelj oziroma oseba, ki dobro pozna otroka in njegovo vedenje v razredu

Učenec:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih vedenj in v stolpcu A ocenite, v kolikšni meri se pojavljajo pri učencu, ki ga ocenjujete, v sedanjem času. Ocene pomenijo:

- 0 – takšnega vedenja ne opažam
- 1 – takšno vedenje sem opazil/a le enkrat
- 2 – takšno vedenje opažam občasno
- 3 – takšno vedenje opažam pogosto
- 4 – takšno vedenje opažam vsak dan

V stolpcu B označite tista vedenja, ki so pri tem učencu najbolj značilna in izstopajoča (označite največ deset različnih vedenj tako, da obkrožite izraz "značilno" v stolpcu B.)

V stolpcu C obkrožite pri vsakem vedenju, ali se vam zdi, da je manj, enako, ali bolj izrazito kot pred (izberite časovni interval, v okviru katerega primerjate vedenje učenca):

- a) enim letom
- b) šestimi meseci
- c) tremi meseci
- č) enim mesecem
- d) drug interval: _____

	stolpec A	stolpec B	stolpec C
1 Je impulziven	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
2 Hitro izgubi živce	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
3 Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
4 Ignorira sošolce.	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
5 Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
6 Je nemiren, pretirano aktiven	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
7 Je prepirljiv	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
8 Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
9 Pogosto prekinja sošolce med aktivnostmi	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
10 Je ključovalen, izzivalen	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
11 Preseda se na stolu, ne more sedeti pri miru	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
12 Ne konča začete dejavnosti	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
13 Ne sodeluje	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
14 Zlahka in velikokrat zajoka	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
15 Sošolci ga aktivno zavračajo	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
16 Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
17 Je vznemirjen	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
18 Med sošolci je nepriljubljen	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj

19	Je nepredvidljiv, ima vedenjske izbruhe	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
20	Draži druge	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
21	Moti druge	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
22	Se pretepa	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
24	Je nepozoren, odkrenljiv	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
25	Je agresiven do drugih	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
26	Je razdražljiv	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
27	Je nemiren	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
28	Je predrzen, ugovarja	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
29	Je gospodovalen, ukazuje drugim	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj

Odgovorite še na naslednja vprašanja.

V kolikšni meri je vedenje tega učenca podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca do sošolcev podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca do odraslih podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca moteče:

Prav nič ni moteče 5 4 3 2 1 Zelo je moteče

V kolikšni meri si želite še naprej delati s tem učencem:

Želim še naprej delati z njim 5 4 3 2 1 Ne želim več delati z njim

Kako bi ocenili težave z vedenjem tega učenca v tem trenutku:

- ☐ *Ima zelo hude težave, ki onemogočajo normalno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima hude težave, ki lahko včasih onemogočajo njegovo delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima resne težave*
- ☐ *Ima težave, vendar so obvladljive*
- ☐ *Nima težav*

Kako bi ocenili vedenje tega učenca, če ga primerjate z njegovim vedenjem pred enim mesecem:

- ☐ *Ima veliko več težav kot prej*
- ☐ *Ima več težav kot prej*
- ☐ *Ima toliko težav kot prej*
- ☐ *Ima manj težav kot prej*
- ☐ *Težave so skoraj izginile*
- ☐ *Nima več težav*

Učenka:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih vedenj in v stolpcu A ocenite, v kolikšni meri se pojavljajo pri učenki, ki jo ocenjujete, v sedanjem času. Ocene pomenijo:

- 0 – takšnega vedenja ne opažam
 1 – takšno vedenje sem opazil/a le enkrat
 2 – takšno vedenje opažam občasno
 3 – takšno vedenje opažam pogosto
 4 – takšno vedenje opažam vsak dan

V stolpcu B označite tista vedenja, ki so pri tej učenki najbolj značilna in izstopajoča (označite največ deset različnih vedenj tako, da obkrožite izraz "značilno" v stolpcu B.)

V stolpcu C obkrožite pri vsakem vedenju, ali se vam zdi, da je manj, enako, ali bolj izrazito kot pred (izberite časovni interval, v okviru katerega primerjate vedenje učenke):

- a) enim letom
 b) šestimi meseci
 c) tremi meseci
 č) enim mesecem
 d) drug interval: _____

	stolpec A	stolpec B	stolpec C
1 Je impulzivna	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
2 Hitro izgubi živce	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
3 Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
4 Ignorira sošolke ali sošolce.	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
5 Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
6 Je nemirna, pretirano aktivna	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
7 Je prepirljiva	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
8 Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
9 Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
10 Je ključevalna, izzivalna	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
11 Preseda se na stolu, ne more sedeti mirno	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
12 Ne konča začete dejavnosti	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
13 Ne sodeluje	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
14 Zlahka in velikokrat zajoka	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
15 Sošolci jo aktivno zavračajo	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
16 Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
17 Je vznemirjena	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
18 Med sošolci je nepriljubljena	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj

19	Je nepredvidljiva, ima vedenjske izbruhe	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
20	Draži druge	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
21	Moti druge	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
22	Se pretepa	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
24	Je nepozorna, odkrenljiva	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
25	Je agresivna do drugih	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
26	Je razdražljiva	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
27	Je nemirna	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
28	Je predrzna, ugovarja	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
29	Je gospodovalna, ukazuje drugim	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	0 1 2 3 4	značilno	manj enako bolj

Odgovorite še na naslednja vprašanja.

V kolikšni meri je vedenje te učenke podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke do sošolk in sošolcev podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke do odraslih podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke moteče:

Prav nič ni moteče 5 4 3 2 1 Zelo je moteče

V kolikšni meri si želite še naprej delati s to učenko:

Želim še naprej delati z njo 5 4 3 2 1 Ne želim več delati z njo

Kako bi ocenili težave z vedenjem te učenke v tem trenutku:

- ☐ *Ima zelo hude težave, ki onemogočajo normalno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima hude težave, ki lahko včasih onemogočajo njeno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima resne težave*
- ☐ *Ima težave, vendar so obvladljive*
- ☐ *Nima težav*

Kako bi ocenili vedenje te učenke, če ga primerjate z njenim vedenjem pred enim mesecem:

- ☐ *Ima veliko več težav kot prej*
- ☐ *Ima več težav kot prej*
- ☐ *Ima toliko težav kot prej*
- ☐ *Ima manj težav kot prej*
- ☐ *Težave so skoraj izginile*
- ☐ *Nima več težav*

Učenec:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih ali motečih vedenj in ocenite, v kolikšni meri se pojavljajo pri učencu, ki ga ocenjujete, v sedanjem času.

Ocene pomenijo:

- 0 – *takšnega vedenja ne opažam*
- 1 – *takšno vedenje sem opazil/a le enkrat*
- 2 – *takšno vedenje opažam občasno*
- 3 – *takšno vedenje opažam pogosto*
- 4 – *takšno vedenje opažam vsak dan*

1	Je impulziven	0	1	2	3	4
2	Hitro izgubi živce	0	1	2	3	4
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	0	1	2	3	4
4	Ignorira sošolce ali sošolke.	0	1	2	3	4
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	0	1	2	3	4
6	Je nemiren, pretirano aktiven	0	1	2	3	4
7	Je prepirljiv	0	1	2	3	4
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	0	1	2	3	4
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	0	1	2	3	4
10	Je ključovalen, izzivalen	0	1	2	3	4
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti pri miru	0	1	2	3	4
12	Ne konča začete dejavnosti	0	1	2	3	4
13	Ne sodeluje	0	1	2	3	4
14	Zlahka in velikokrat zajoka	0	1	2	3	4
15	Sošolci ga aktivno zavračajo	0	1	2	3	4
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	0	1	2	3	4
17	Je vznemirjen	0	1	2	3	4
18	Med sošolci je nepriljubljen	0	1	2	3	4
19	Je nepredvidljiv, ima vedenjske izbruhe	0	1	2	3	4
20	Draži druge	0	1	2	3	4
21	Moti druge	0	1	2	3	4

22	Se pretepa	0	1	2	3	4
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	0	1	2	3	4
24	Je nepozoren, odkrenljiv	0	1	2	3	4
25	Je agresiven do drugih	0	1	2	3	4
26	Je razdražljiv	0	1	2	3	4
27	Je nemiren	0	1	2	3	4
28	Je predrzen, ugovarja	0	1	2	3	4
29	Je gospodovalen, ukazuje drugim	0	1	2	3	4
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	0	1	2	3	4

Odgovorite še na naslednja vprašanja.

V kolikšni meri je vedenje tega učenca podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca do sošolcev podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca do odraslih podobno vedenju njegovih vrstnikov:

Zelo podobno vrstnikom 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnikov

V kolikšni meri je vedenje tega učenca moteče:

Prav nič ni moteče 5 4 3 2 1 Zelo je moteče

V kolikšni meri si želite še naprej delati s tem učencem:

Želim še naprej delati z njim 5 4 3 2 1 Ne želim več delati z njim

Kako bi ocenili težave z vedenjem tega učenca v tem trenutku:

- ☐ *Ima zelo hude težave, ki onemogočajo normalno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima hude težave, ki lahko včasih onemogočajo njegovo delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima resne težave*
- ☐ *Ima težave, vendar so obvladljive*
- ☐ *Nima težav*

Kako bi ocenili vedenje tega učenca, če ga primerjate z njegovim vedenjem pred enim mesecem:

- ☐ *Ima veliko več težav kot prej*
- ☐ *Ima več težav kot prej*
- ☐ *Ima toliko težav kot prej*
- ☐ *Ima manj težav kot prej*
- ☐ *Težave so skoraj izginile*
- ☐ *Nima več težav*

Učenka:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih ali motečih vedenj in ocenite, v kolikšni meri se pojavljajo pri učenki, ki jo ocenjujete, v sedanjem času.

Ocene pomenijo:

- 0 – *takšnega vedenja ne opažam*
- 1 – *takšno vedenje sem opazil/a le enkrat*
- 2 – *takšno vedenje opažam občasno*
- 3 – *takšno vedenje opažam pogosto*
- 4 – *takšno vedenje opažam vsak dan*

1	Je impulzivna	0	1	2	3	4
2	Hitro izgubi živce	0	1	2	3	4
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	0	1	2	3	4
4	Ignorira sošolke ali sošolce.	0	1	2	3	4
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	0	1	2	3	4
6	Je nemirna, pretirano aktivna	0	1	2	3	4
7	Je prepirljiva	0	1	2	3	4
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	0	1	2	3	4
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	0	1	2	3	4
10	Je kljubovalna, izzivalna	0	1	2	3	4
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti mirno	0	1	2	3	4
12	Ne konča začete dejavnosti	0	1	2	3	4
13	Ne sodeluje	0	1	2	3	4
14	Zlahka in velikokrat zajoka	0	1	2	3	4
15	Sošolci jo aktivno zavračajo	0	1	2	3	4
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	0	1	2	3	4
17	Je vznemirjena	0	1	2	3	4
18	Med sošolci je nepriljubljena	0	1	2	3	4
19	Je nepredvidljiva, ima vedenjske izbruhe	0	1	2	3	4
20	Draži druge	0	1	2	3	4
21	Moti druge	0	1	2	3	4
22	Se pretepa	0	1	2	3	4

23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	0	1	2	3	4
24	Je nepozorna, odkrenljiva	0	1	2	3	4
25	Je agresivna do drugih	0	1	2	3	4
26	Je razdražljiva	0	1	2	3	4
27	Je nemirna	0	1	2	3	4
28	Je predrzna, ugovarja	0	1	2	3	4
29	Je gospodovalna, ukazuje drugim	0	1	2	3	4
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	0	1	2	3	4

Odgovorite še na naslednja vprašanja.

V kolikšni meri je vedenje te učenke podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke do sošolk in sošolcev podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke do odraslih podobno vedenju njenih vrstnic:

Zelo podobno vrstnicam 5 4 3 2 1 Popolnoma drugačno od vrstnic

V kolikšni meri je vedenje te učenke moteče:

Prav nič ni moteče 5 4 3 2 1 Zelo je moteče

V kolikšni meri si želite še naprej delati s to učenko:

Želim še naprej delati z njo 5 4 3 2 1 Ne želim več delati z njo

Kako bi ocenili težave z vedenjem te učenke v tem trenutku:

- ☐ *Ima zelo hude težave, ki onemogočajo normalno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima hude težave, ki lahko včasih onemogočajo njeno delo in življenje v razredu*
- ☐ *Ima resne težave*
- ☐ *Ima težave, vendar so obvladljive*
- ☐ *Nima težav*

Kako bi ocenili vedenje te učenke, če ga primerjate z njenim vedenjem pred enim mesecem:

- ☐ *Ima veliko več težav kot prej*
- ☐ *Ima več težav kot prej*
- ☐ *Ima toliko težav kot prej*
- ☐ *Ima manj težav kot prej*
- ☐ *Težave so skoraj izginile*
- ☐ *Nima več težav*

Učenec:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih ali motečih vedenj in med njimi označite pet do deset vedenj, ki so za učenca najbolj značilna v sedanjem času.

1	Je impulziven	<i>najbolj značilno vedenje</i>
2	Hitro izgubi živce	<i>najbolj značilno vedenje</i>
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	<i>najbolj značilno vedenje</i>
4	Ignorira sošolce.	<i>najbolj značilno vedenje</i>
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	<i>najbolj značilno vedenje</i>
6	Je nemiren, pretirano aktiven	<i>najbolj značilno vedenje</i>
7	Je prepirljiv	<i>najbolj značilno vedenje</i>
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	<i>najbolj značilno vedenje</i>
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	<i>najbolj značilno vedenje</i>
10	Je ključovalen, izzivalen	<i>najbolj značilno vedenje</i>
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti pri miru	<i>najbolj značilno vedenje</i>
12	Ne konča začete dejavnosti	<i>najbolj značilno vedenje</i>
13	Ne sodeluje	<i>najbolj značilno vedenje</i>
14	Zlahka in velikokrat zajoka	<i>najbolj značilno vedenje</i>
15	Sošolci ga aktivno zavračajo	<i>najbolj značilno vedenje</i>
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	<i>najbolj značilno vedenje</i>
17	Je vznemirjen	<i>najbolj značilno vedenje</i>
18	Med sošolci je nepriljubljen	<i>najbolj značilno vedenje</i>
19	Je nepredvidljiv, ima vedenjske izbruhe	<i>najbolj značilno vedenje</i>
20	Draži druge	<i>najbolj značilno vedenje</i>
21	Moti druge	<i>najbolj značilno vedenje</i>
22	Se pretepa	<i>najbolj značilno vedenje</i>
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	<i>najbolj značilno vedenje</i>
24	Je nepozoren, odkrenljiv	<i>najbolj značilno vedenje</i>
25	Je agresiven do drugih	<i>najbolj značilno vedenje</i>
26	Je razdražljiv	<i>najbolj značilno vedenje</i>
27	Je nemiren	<i>najbolj značilno vedenje</i>
28	Je predrzen, ugovarja	<i>najbolj značilno vedenje</i>
29	Je gospodovalen, ukazuje drugim	<i>najbolj značilno vedenje</i>
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	<i>najbolj značilno vedenje</i>

Učenka:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite spodnje opise nekaterih neprimernih ali motečih vedenj in med njimi označite pet do deset vedenj, ki so za učenko najbolj značilna v sedanjem času.

1	Je impulzivna	<i>najbolj značilno vedenje</i>
2	Hitro izgubi živce	<i>najbolj značilno vedenje</i>
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	<i>najbolj značilno vedenje</i>
4	Ignorira sošolke ali sošolce.	<i>najbolj značilno vedenje</i>
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	<i>najbolj značilno vedenje</i>
6	Je nemirna, pretirano aktivna	<i>najbolj značilno vedenje</i>
7	Je prepirljiva	<i>najbolj značilno vedenje</i>
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	<i>najbolj značilno vedenje</i>
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	<i>najbolj značilno vedenje</i>
10	Je ključevalna, izzivalna	<i>najbolj značilno vedenje</i>
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti mirno	<i>najbolj značilno vedenje</i>
12	Ne konča začete dejavnosti	<i>najbolj značilno vedenje</i>
13	Ne sodeluje	<i>najbolj značilno vedenje</i>
14	Zlahka in velikokrat zajoka	<i>najbolj značilno vedenje</i>
15	Sošolci jo aktivno zavračajo	<i>najbolj značilno vedenje</i>
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	<i>najbolj značilno vedenje</i>
17	Je vznemirjena	<i>najbolj značilno vedenje</i>
18	Med sošolci je nepriljubljena	<i>najbolj značilno vedenje</i>
19	Je nepredvidljiva, ima vedenjske izbruhe	<i>najbolj značilno vedenje</i>
20	Draži druge	<i>najbolj značilno vedenje</i>
21	Moti druge	<i>najbolj značilno vedenje</i>
22	Se pretepa	<i>najbolj značilno vedenje</i>
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	<i>najbolj značilno vedenje</i>
24	Je nepozorna, odkrenljiva	<i>najbolj značilno vedenje</i>
25	Je agresivna do drugih	<i>najbolj značilno vedenje</i>
26	Je razdražljiva	<i>najbolj značilno vedenje</i>
27	Je nemirna	<i>najbolj značilno vedenje</i>
28	Je predrzna, ugovarja	<i>najbolj značilno vedenje</i>
29	Je gospodovalna, ukazuje drugim	<i>najbolj značilno vedenje</i>
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	<i>najbolj značilno vedenje</i>

Učenec:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite opise in za vsako vedenje ocenite, ali ga pri učencu v zadnjem času opazate bolj, enako, ali manj izraženo kot pred določenim obdobjem.

1	Je impulziven	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
2	Hitro izgubi živce	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
4	Ignorira sošolce ali sošolke.	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
6	Je nemiren, pretirano aktiven	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
7	Je prepirljiv	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
10	Je ključovalen, izzivalen	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti pri miru	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
12	Ne konča začete dejavnosti	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
13	Ne sodeluje	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
14	Zlahka in velikokrat zajoka	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
15	Sošolci ga aktivno zavračajo	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
17	Je vznemirjen	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
18	Med sošolci je nepriljubljen	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
19	Je nepredvidljiv, ima vedenjske izbruhe	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
20	Draži druge	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
21	Moti druge	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
22	Se pretepa	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
24	Je nepozoren, odkrenljiv	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
25	Je agresiven do drugih	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
26	Je razdražljiv	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
27	Je nemiren	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
28	Je predrzen, ugovarja	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
29	Je gospodovalen, ukazuje drugim	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>

Učenka:	Ocenjevalec:	Datum:
---------	--------------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisani nekateri opisi vedenj in težav, ki se lahko pojavijo pri učencih. Preberite opise in za vsako vedenje ocenite, ali ga pri učenki v zadnjem času opazate več, enako, ali manj kot pred določenim obdobjem.

1	Je impulzivna	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
2	Hitro izgubi živce	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
3	Mrmra ali spušča drugačne glasove, zvoke	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
4	Ignorira sošolke ali sošolce.	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
5	Ima nenadne in občutne spremembe razpoloženja	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
6	Je nemirna, pretirano aktivna	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
7	Je prepirljiva	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
8	Zavrača sodelovanje v skupinskih aktivnostih	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
9	Pogosto prekinja sošolce med njihovimi aktivnostmi	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
10	Je ključevalna, izzivalna	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
11	Preseda se na stolu, ne more sedeti mirno	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
12	Ne konča začete dejavnosti	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
13	Ne sodeluje	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
14	Zlahka in velikokrat zajoka	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
15	Sošolci jo aktivno zavračajo	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
16	Zahteva takojšnjo izpolnitev svojih zahtev	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
17	Je vznemirjena	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
18	Med sošolci je nepriljubljena	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
19	Je nepredvidljiva, ima vedenjske izbruhe	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
20	Draži druge	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
21	Moti druge	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
22	Se pretepa	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
23	Ne sledi pouku, ne sledi navodilom	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
24	Je nepozorna, odkrenljiva	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
25	Je agresivna do drugih	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
26	Je razdražljiva	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
27	Je nemirna	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
28	Je predrzna, ugovarja	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
29	Je gospodovalna, ukazuje drugim	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>
30	Postavlja se pred drugimi, važi se	<i>bolj</i>	<i>enako</i>	<i>manj</i>

IZHODIŠČA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE LNVŠ

Kategorija: **S** - lestvico lahko uporablja psiholog , ali drug šolski svetovalni delavec, ali drug strokovnjak za svetovanje v zvezi z vedenjem otrok in mladostnikov

Starostni razpon: 8 do 14 let

Število postavk: 30 +

Čas izpolnjevanja: ocenjevalni list LNVŠ cel do 20 minut, drugi ocenjevalni listi do 10 minut

Čas vrednotenja: 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: lestvico izpolnjuje učitelj oziroma oseba, ki dobro pozna otroka in njegovo vedenje v razredu

Lestvica LNVŠ je namenjena beleženju neprimerne in motečega vedenja pri posameznem učencu. Osredotoča se na vedenja, ki so v razredu moteča in se lahko povezujejo z motnjami pozornosti in hiperaktivno motnjo, ter z nekaterimi drugimi vedenjskimi težavami.

Lestvico LNVŠ izpolnjuje učitelj ali drug odrasel, ki pozna otroka in njegovo vedenje v šoli oziroma v razredu. Namenjena je predvsem šolskim in drugim svetovalnim delavcem ali strokovnjakom kot dopolnilna informacija s strani tistih, ki dobro poznajo otrokovo vedenje v razredu, v procesu načrtovanja učinkovitih strategij za pomoč učencu.

Lestvica LNVŠ je uporabna kot pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov, ki imajo težave z vedenjem v razredu. Na eni strani je namenjena ugotavljanju pogostosti in oblik neprimernih vedenj, na drugi strani omogoča tudi beleženje pomembnejših vedenjskih sprememb v različnih časovnih obdobjih. Uporablja se v okviru vsakdanjega vzgojnega dela, ali svetovalnega oziroma preventivnega procesa.

Lestvica LNVŠ je namenjena splošni oceni neprimerne in motečega vedenja pri otroku ali mladostniku in ni psihodiagnostični inštrument. LNVŠ ni inštrument za postavljanje psihološke diagnoze, ali za ocenjevanje morebitnih motenj pozornosti ali hiperaktivne motnje pri otroku ali mladostniku. Če odgovori za posameznega učenca na lestvici LNVŠ opozorijo na večje težave z vedenjem, je smiselno razmisliti o podrobnejši analizi učenčevega neprimerne in neprilagojenega vedenja, njegovih vzrokov, ter razmisliti o možnih strategijah strokovne pomoči.

Lestvica LNVŠ je uporabna za ocenjevanje vedenja učencev od 8. do 14. leta starosti.

Lestvica LNVŠ omogoča beleženje naslednjih vrst podatkov:

- a) skupna ocena - splošen vpogled v neprimerno vedenje posameznega učenca,
- b) ocena resnosti težav z vedenjem pri učencu,
- c) beleženje najbolj značilnih neprimernih vedenj učenca,
- č) beleženje sprememb neprimerne vedenja v določenem časovnem obdobju.

Skupna ocena (odgovorni list LNVŠ cel in LNVŠ oc)

Skupna ocena je vsota zbranih točk na vseh 30 postavkah lestvice.

Skupno oceno neprimernega vedenja v šoli predstavlja vsota ocen za vseh 30 postavk lestvice.

Pri interpretaciji odgovorov posameznega učenca ali učenke bodite posebej pozorni na skrajne odgovore (4), ki opozarjajo na pogoste težave z neprimernim vedenjem (glej Opozorilo).

Opozorilo!

Vsak odgovor 4 lahko opozarja na morebitne težave z neprimernim vedenjem. Če se ocena 4 pojavi pri petih ali več postavkah, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi učenčevega vedenja.

Rezultat od 91 do 120	<i>zelo visoka pogostost motečih vedenj, ki najverjetneje onemogoča otrokovo normalno delo in življenje v šoli in lahko ogroža druge</i>
Rezultat od 70 do 90	<i>visoka pogostost motečih vedenj, ki lahko onemogoča otrokovo normalno delo in življenje v šoli in lahko ovira druge</i>
Rezultat od 60 do 69	<i>povišana pogostost motečih vedenj, ki lahko ovira otrokovo normalno delo in življenje v šoli in lahko moti druge</i>
Rezultat od 45 do 59	<i>občasna prisotnost nekaterih motečih vedenj</i>
Rezultat od 30 do 44	<i>nizka prisotnost motečih vedenj</i>
Rezultat od 21 do 30	<i>redka moteča vedenja</i>
Rezultat od 21 do 30	<i>posamična in redka moteča vedenja</i>
Rezultat od 0 do 10	<i>pretežna odsotnost motečih vedenj</i>

Ocena resnosti težav z vedenjem (odgovorni list LNVŠ cel in LNVŠ oc)

Dodatna vprašanja na odgovornem listu LNVŠ cel in LNVŠ oc so namenjena oceni resnosti težav učenca v primerjavi z vedenjem vrstnikov in v primerjavi s preteklim vedenjem samega učenca. Ta vprašanja so namenjena predvsem pomoči pri ocenjevanju, ali je pri učencu ali učenki smiselna poglobljena analiza vedenja. Na potrebo po nadaljnji obravnavi lahko opozarjajo naslednji znaki:

- večje število ocen 1 ali 2 pri prvih petih vprašanjih,
- ocena, da ima učenec ali učenka hude težave pri vprašanju,
- ocena, da ima učenec ali učenka pomembno več težav kot včasih.

Najbolj značilna moteča vedenja (odgovorni list LNVŠ cel in LNVŠ zn)

V okviru tega dela podatkov je pomembna analiza posameznih vedenj, ki jih ocenjevalec izpostavi kot najbolj značilna. Pri tem je pomembna ocena, ali in koliko ta vedenja ovirajo vsakdanje življenje učenca ali učenke v šoli, ter ali in koliko so moteča za druge in jih ovirajo pri njihovem vsakdanjem šolskem življenju.

Spremembe neprimerne vedenja (odgovorni list LNVŠ cel in LNVŠ sp)

Spreminjanje vedenja: analiza sprememb motečega vedenja v določenem časovnem obdobju (leto, pol leta, trije meseci, mesec, po presoji lahko primerjalno obdobje spremenite, na primer sedanje stanje primerjate z začetkom šolskega leta, prejšnjim šolskim letom, ipd.)

Seštejte število obkroženih odgovorov MANJ in število obkroženih odgovorov BOLJ.

Število odgovorov BOLJ za 10 ali več presega število odgovorov MANJ:

močno poslabšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju močno okrepile

Število odgovorov BOLJ za 5 ali več presega število odgovorov MANJ:

občutno poslabšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju opazno okrepile

Število odgovorov BOLJ za presega število odgovorov MANJ:

zmerno poslabšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju okrepile

Število odgovorov MANJ presega število odgovorov BOLJ:

zmerno izboljšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju ublažile

Število odgovorov MANJ za 5 ali več presega število odgovorov BOLJ:

občutno izboljšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju občutno ublažile

Število odgovorov MANJ za 10 ali več presega število odgovorov BOLJ:

močno izboljšanje stanja, učenčeve težave so se v opazovanem obdobju močno ublažile

VIRI, LITERATURA

- Achenbach, T. M. in Rescorla, L. A. (2000). Manual for ASEBA Preschool Forms & Profiles. Burlington, VT: University of Vermont, Research Center for Children, Youth, & Families.
- Barton, L. E., Brulle, A. R., Repp, A. C. in Gallagher, J. F. (1983). Systematic Analyses of Reliabilities: Walker Problem Behaviour Identification Checklist and the Behaviour Problem Checklist. *School Psychology International*, 4, 199-202.
- Boners, I. L., Koot, H. M., Van Der Ende, J. in Verhulst, F. C. (2003). The normative development of child and adolescent problem behavior. *Journal of abnormal psychology*, 112 (2), 179-192.
- Brennan, R., Dworak, J. in Reinhart, S. (2002). Using Positive Discipline To Reduce Disruptive Classroom Behaviors. Strokovno poročilo. 70 str.
- Bru, E. (2006). Factors Associated with Disruptive Behaviour in the Classroom. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50 (1), 23-43.
- Burns, G. L. in Patterson, D. R. (2001). Normative Data on the Eyberg Child Behavior Inventory and Sutter-Eyberg Student Behavior Inventory: Parent and Teacher Rating Scales of Disruptive Behavior Problems in Children and Adolescents. *Behavior Therapy*, 23 (1), 15-28.
- Carroll, A., Durkin, K., Houghton, S. in Hattie, J. (1996). An adaptation of Mak's self reported delinquency scale for Western Australian adolescents. *Australian Journal of Psychology*, 48 (1), 1-7.
- Christophersen, E. R. in Mortweet, S. L. (2001). Diagnosis and management of disruptive behavior disorders. V E. R. Christophersen in S. L. in S. L. Mortweet (Ur.) Treatments that work with children: Empirically supported strategies for managing childhood problems. (str. 11-48). Washington, DC: American Psychological Association.
- Dentel-Walty, S. M. in Waksman, S. A. (1985). The Portland Problem Behavior Checklist: Sex and Age Differences in Teacher-Rated Behavior Problems. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 3, 203-241.
- Eamon, M. K. in Altshuler, S. J. (2004). Can We Predict Disruptive School Behavior? *Children & Schools*, 26 (1), 23-37.
- Hoff, K. E. in DuPaul, G. J. (1998). Reducing Disruptive Behavior in General Education Classrooms: The Use of Self-Management Strategies. *School Psychology Review*, 27 (2), 290-303.
- Hosp, J. L., Howell, K. W. in Hosp, M. K. (2003). Characteristics of Behavior Rating Scales: Implications for Practice in Assessment and Behavioral Support. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 5 (4), 201-208.
- Johnson, H. L. in Fullwood, H. L. (2006). Disturbing Behaviors in the Secondary Classroom: How Do General Educators Perceive Problem Behaviors? *Journal of Instructional Psychology*, 33 (1), 20-39.
- Kann, R. T. in Hanna, F. J. (2000). Disruptive Behavior Disorders in Children and Adolescents: How Do Girls Differ from Boys? *Journal of Counseling & Development*, 78 (1), 267-274.
- Kuntsi, J., Barrett, D., Canning, E. in Karia, N. (2000). The Conners' Teacher Rating Scale (CTRS-28) applied to a U.K. sample, *Journal of Attention Disorders*, 3 (4), 229-237.
- Martin, H. in Carroll, D. (2005). An Evaluation of the Use of the Behaviour Questionnaire. *Educational Psychology in Practice*, 21 (3), 175-196.
- Merell, K. W. (2002). School Social Behavior Scales, 2nd Edition (SSBS-2). Iowa City, IA: Assessment-Intervention Resources.
- Positive Action Company. (2004). Positive Action Student Behavior Rating Scale. V3A. Twin Falls, ID: Positive Action Company.
- Stephens, T. M. in Arnold, K. D. (1992). Social Behavior Assessment Inventory (SBAI): Professional Manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources, Inc.
- Van-Lier, P. A. C., Verhulst, F. C. in Crijnen, A. A. M. (2003). Screening for disruptive behavior syndromes in children: The application of latent class analyses and implications for prevention programs. *Journal-of-consulting-and-clinical-psychology*. 71 (2). 353-363.
- Waschbusch, D. A. in Elgar, F. J. (2007). Development and Validation of the Conduct Disorder Rating Scale, Assessment, 14 (1), 65-74.
- University at Buffalo, Center for Children and Families. (ni podatka). Disruptive Behavior Disorder Rating Scale. Buffalo, NY: University at Buffalo, Center for Children and Families.

